

Czwartek, 13 września 2018 r.

P8_TA(2018)0352

Europejska strategia na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 września 2018 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym (2018/2035(INI))

(2019/C 433/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 stycznia 2018 r. pt. „Europejska strategia na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym” (COM(2018)0028),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie wpływu stosowania oksydegradowalnych tworzyw sztucznych, w tym oksydegradowalnych plastikowych toreb na zakupy, na środowisko naturalne (COM(2018)0035),
- uwzględniając komunikat Komisji oraz dokument roboczy służb Komisji z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie wdrażania pakietu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym: warianty podejścia do interakcji między przepisami w zakresie chemikaliów, produktów i odpadów (COM(2018)0032),
- uwzględniając plan prac Komisji dotyczący ekoprojektu na lata 2016–2019 (COM(2016)0773), w szczególności cel, jakim jest wprowadzenie bardziej przekrojowych i bardziej dostosowanych do produktu wymogów m.in. pod względem trwałości, możliwości naprawy, możliwości modernizacji, projektowania z uwzględnieniem demontażu oraz łatwości ponownego użycia i recyklingu,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 grudnia 2015 r. pt. „Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym” (COM(2015)0614),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/849 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2000/53/WE w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji, 2006/66/WE w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów i 2012/19/UE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/850 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów ⁽³⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/852 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniającą dyrektywę 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/720 z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniającą dyrektywę 94/62/WE w odniesieniu do zmniejszenia zużycia lekkich plastikowych toreb na zakupy ⁽⁵⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającą ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią ⁽⁶⁾ (zwaną dalej „dyrektywą w sprawie ekoprojektu”) oraz przyjęte na mocy tej dyrektywy rozporządzenia wykonawcze i dobrowolne porozumienia,

⁽¹⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 93.

⁽²⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 100.

⁽³⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 109.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 150 z 14.6.2018, s. 141.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 115 z 6.5.2015, s. 11.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10.

Czwartek, 13 września 2018 r.

- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1386/2013/UE z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2020 r. ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie ekoinnowacji: umożliwienie przejścia do gospodarki o obiegu zamkniętym,
 - uwzględniając specjalne badanie Eurobarometr nr 468 z października 2017 r. dotyczące stosunku obywateli Unii do środowiska naturalnego,
 - uwzględniając porozumienie paryskie w sprawie zmian klimatu oraz 21. Konferencję Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP 21),
 - uwzględniając rezolucję ONZ pt. „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, przyjętą w dniu 25 września 2015 r. na Szczycie ONZ w sprawie Zrównoważonego Rozwoju,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie oszczędnego gospodarowania zasobami: ku gospodarce o obiegu zamkniętym ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie dłuższego cyklu życia produktów: korzyści dla konsumentów i przedsiębiorstw ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami – programu działań na rzecz przyszłości oceanów w kontekście celów zrównoważonego rozwoju do roku 2030 ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz opinię Komisji Rybołówstwa (A8-0262/2018),
- A. mając na uwadze, że tworzywa sztuczne to powszechnie używany we wszystkich łańcuchach wartości cenny materiał, który odgrywa pozytywną rolę w naszym społeczeństwie i gospodarce, jeśli się go wykorzystuje i zarządza nim w odpowiedzialny sposób;
- B. mając na uwadze, że obecny sposób produkcji, wykorzystywania i unieszkodliwiania tworzyw sztucznych ma wady wywierające niszczyliki wpływ na środowisko, klimat i gospodarkę oraz może mieć negatywny wpływ na zdrowie zarówno ludzi, jak i zwierząt; mając na uwadze, że głównym wyzwaniem jest zatem wytwarzanie i stosowanie tworzyw sztucznych w odpowiedzialny i zrównoważony sposób, tak aby ograniczyć wytwarzanie odpadów z tworzyw sztucznych i ograniczyć w miarę możliwości stosowanie substancji niebezpiecznych w tworzywach sztucznych; mając na uwadze, że badania naukowe i innowacje w dziedzinie nowych technologii i rozwiązań alternatywnych odgrywają w tym względzie istotną rolę;
- C. mając na uwadze, że te wady budzą powszechny niepokój w społeczeństwie – 74 % obywateli UE wyraża zaniepokojenie wpływem tworzyw sztucznych na zdrowie, a 87 % z nich ma obawy związane z wpływem na środowisko;
- D. mając na uwadze, że obecny impuls polityczny należy wykorzystać do przejścia na zrównoważoną gospodarkę tworzywami sztucznymi o obiegu zamkniętym, w której zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami pierwszeństwo ma zapobieganie powstawaniu odpadów z tworzyw sztucznych;
- E. mając na uwadze, że kilka państw członkowskich wprowadziło już krajowe środki prawne zakazujące stosowania mikrodrobin plastiku celowo dodawanych do kosmetyków;
- F. mając na uwadze, że kraje europejskie w przeszłości wywoziły odpady z tworzyw sztucznych, m.in. do krajów, w których nieodpowiednie systemy gospodarowania odpadami i recyklingu powodują szkody w środowisku i zagrożenie dla zdrowia lokalnych społeczności, szczególnie zdrowia osób zajmujących się odpadami;

⁽⁷⁾ Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 171.⁽⁸⁾ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 65.⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0287.⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0004.

Czwartek, 13 września 2018 r.

- G. mając na uwadze, że odpady z tworzyw sztucznych są problemem całego świata, a w celu jego rozwiązania niezbędna jest międzynarodowa współpraca; mając na uwadze, że UE podjęła zobowiązanie do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju ONZ, z których kilka odnosi się do zrównoważonej konsumpcji i produkcji tworzyw sztucznych, aby ograniczyć ich oddziaływanie na środowisko morskie i lądowe;
- H. mając na uwadze, że roczna produkcja tworzyw sztucznych w skali światowej osiągnęła w 2015 r. wielkość 322 mln ton, a w ciągu najbliższych 20 lat oczekuje się jej podwojenia;
- I. mając na uwadze, że w UE każdego roku wytwarza się 25,8 mln ton odpadów z tworzyw sztucznych;
- J. mając na uwadze, że w UE zbiera się jedynie 30 % odpadów z tworzyw sztucznych w celu poddania ich recyklingowi; mając na uwadze, że jedynie 6 % tworzyw sztucznych wprowadzonych do obrotu wykonano z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu;
- K. mając na uwadze, że wskaźniki składowania (31 %) i spalania (39 %) odpadów z tworzyw sztucznych utrzymują się na wysokim poziomie;
- L. mając na uwadze, że obecnie około 95 % wartości opakowań z tworzyw sztucznych wycieka z gospodarki, co powoduje straty na poziomie 70–105 mld EUR rocznie;
- M. mając na uwadze, że UE ma wyznaczony na 2030 r. cel w zakresie recyklingu opakowań z tworzyw sztucznych wynoszący 55 %;
- N. mając na uwadze, że recykling tworzyw sztucznych oznacza znaczne korzyści dla środowiska pod względem redukcji emisji CO₂;
- O. mając na uwadze, że w skali globalnej każdego roku do oceanów na całym świecie trafia 5–13 mln ton tworzyw sztucznych, a ich łączną ilość w oceanach szacuje się obecnie na ponad 150 mln ton;
- P. mając na uwadze, że w UE do mórz i oceanów trafia co roku 150 tys.–500 tys. ton odpadów z tworzyw sztucznych;
- Q. mając na uwadze, że według badań przytaczanych przez ONZ, jeśli nie zostaną podjęte żadne działania, w roku 2050 w oceanach będzie więcej tworzyw sztucznych niż ryb;
- R. mając na uwadze, że tworzywa sztuczne stanowią 85 % odpadów na plażach i ponad 80 % odpadów morskich;
- S. mając na uwadze, że w oceanach – od Wielkiej Pacyficznej Plamy Śmieci, zawierającej co najmniej 79 tys. ton plastikowych odpadów pływających na powierzchni 1,6 mln kilometrów kwadratowych, po najodleglejsze zakątki Ziemi, takie jak rowy oceaniczne i Arktyka – można znaleźć praktycznie wszystkie rodzaje materiałów z tworzyw sztucznych;
- T. mając na uwadze, że odpady morskie mają również niekorzystny wpływ na działalność gospodarczą i łańcuch żywnościowy ludzi;
- U. mając na uwadze, że 90 % ptaków morskich połyka cząsteczki tworzyw sztucznych;
- V. mając na uwadze, że nie jest jeszcze znane pełne oddziaływanie odpadów z tworzyw sztucznych na florę, faunę i zdrowie ludzi; mając na uwadze, że udokumentowano katastrofalne konsekwencje dla organizmów morskich, czego dowodzi fakt, że ponad 100 mln zwierząt morskich ginie każdego roku z powodu obecności plastikowych śmieci w oceanach;
- W. mając na uwadze, że rozwiązania w zakresie wyeliminowania tworzyw sztucznych ze środowiska morskiego nie mogą być odizolowane od ogólnej strategii dotyczącej tworzyw sztucznych; mając na uwadze, że art. 48 rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa⁽¹¹⁾, który zawiera środki mające wspierać odzyskiwanie utraconych narzędzi połowowych, stanowi krok we właściwym kierunku, jednak zakres tego przepisu jest zbyt ograniczony, ponieważ przyznaje państwom członkowskim możliwość zwolnienia znacznej większości statków rybackich z tego obowiązku, a stosowanie wymogów dotyczących sprawozdawczości pozostawia wiele do życzenia;

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 343 z 22.12.2009, s. 1.

Czwartek, 13 września 2018 r.

- X. mając na uwadze, że rozważa się finansowanie ze środków europejskiej współpracy terytorialnej projektów na Morzu Adriatyckim, takich jak nowe instrumenty zarządzania i dobre praktyki mające łagodzić i, w miarę możliwości, eliminować zjawisko porzucania narzędzi połowowych, a także powierzenie flotom rybackim nowej roli strażników morza;
- Y. mając na uwadze, że państwa członkowskie są sygnatariuszami Międzynarodowej konwencji o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza przez statki (MARPOL) i powinny dążyć do pełnego wdrożenia jej postanowień;
- Z. mając na uwadze, że dochodzi do połowów niezamierzonych, gdy organizmy morskie zostają schwytane lub zaplątują się w utracone bądź porzucone, nieulegające biodegradacji sieci rybackie, pułapki sieciowe i sznury haczykowe, w wyniku czego zostają zranione, pozbawione dostępu do pokarmu i giną; mając na uwadze, że zjawisko niezamierzonych połowów występuje z powodu utraty i porzucania narzędzi połowowych; mając na uwadze, że rozporządzenie w sprawie kontroli rybołówstwa nakłada wymóg obowiązkowego oznaczania narzędzi, a także informowania o ich utracie oraz odzyskiwania utraconych narzędzi; mając na uwadze, że w związku z tym niektórzy rybacy z własnej inicjatywy przywożą do portu zagubione sieci wyłowione z morza;
- AA. mając na uwadze, że choć trudno jest dokładnie ocenić, jaki odsetek odpadów morskich stanowią odpady z akwakultury, szacuje się, że 80 % odpadów morskich to tworzywa sztuczne i mikrodrobiny plastiku, oraz że od 20 % do 40 % odpadów morskich z tworzyw sztucznych jest częściowo związane z działalnością człowieka na morzu, w tym ze statkami komercyjnymi i wycieczkowymi, natomiast reszta pochodzi z lądu, oraz mając na uwadze, że według niedawnego badania FAO ⁽¹²⁾ około 10 % odpadów morskich pochodzi z utraconych i porzuconych narzędzi połowowych; mając na uwadze, że utracone i porzucone narzędzia połowowe stanowią jeden ze składników odpadów morskich z tworzyw sztucznych oraz szacuje się, że 94 % tworzyw sztucznych, które dostają się do oceanu, osiada na dnie morza, i że wynika stąd konieczność wykorzystania Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), aby umożliwić rybakom bezpośredni udział w programach „odławiania odpadów morskich” dzięki zapewnieniu im płatności lub innych zachęt finansowych i materialnych;
- AB. mając na uwadze, że co roku do środowiska w UE trafia 75 tys.–300 tys. ton mikrodrobin plastiku, w tym mikrodrobiny plastiku, które są celowo dodawane do produktów z tworzyw sztucznych, mikrodrobiny plastiku uwolnione w trakcie stosowania produktów oraz mikrodrobiny plastiku powstałe w wyniku rozpadu produktów z tworzyw sztucznych;
- AC. mając na uwadze, że mikrodrobiny plastiku i nanocząsteczki stwarzają szczególne wyzwania w zakresie polityki publicznej;
- AD. mając na uwadze, że obecność mikrodrobin plastiku wykrywa się w 90 % wody butelkowanej;
- AE. mając na uwadze, że z zadowoleniem należy przyjąć wniosek Komisji do ECHA o zbadanie podstaw naukowych, które umożliwiłyby ograniczenie stosowania mikrodrobin plastiku celowo dodawanych do produktów konsumpcyjnych lub produktów przeznaczonych do profesjonalnych zastosowań;
- AF. mając na uwadze, że z zadowoleniem należy przyjąć wniosek Komisji do ECHA o przygotowanie propozycji ewentualnego ograniczenia stosowania tworzyw ulegających degradacji utleniającej;
- AG. mając na uwadze, że zgodnie z art. 311 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wprowadzenie nowych zasobów własnych podlega specjalnej procedurze ustawodawczej, wymagającej jednomyślności wśród państw członkowskich i konsultacji z Parlamentem;

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji pt. „Europejska strategia na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym” (COM(2018)0028) jako krok w kierunku przejścia UE z gospodarki linearnej na gospodarkę o obiegu zamkniętym; dostrzega, że tworzywa sztuczne odgrywają użyteczną rolę w naszej gospodarce i w naszym życiu codziennym, ale jednocześnie mają istotne wady; uważa, że głównym wyzwaniem jest zatem zrównoważone gospodarowanie tworzywami sztucznymi w całym łańcuchu wartości, a tym samym zmiana sposobu, w jaki produkujemy i wykorzystujemy tworzywa sztuczne, co pozwoli utrzymać wartość w naszej gospodarce bez szkody dla środowiska, klimatu i zdrowia publicznego;

⁽¹²⁾ „Abandoned, lost or otherwise discarded fishing gear” [„Porzucone, zagubione lub w inny sposób wyrzucone narzędzia połowowe”].

Czwartek, 13 września 2018 r.

2. podkreśla, że zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami zapobieganie powstawaniu odpadów z tworzyw sztucznych, zdefiniowane w dyrektywie ramowej w sprawie odpadów, powinno być pierwszym priorytetem; uważa ponadto, że znaczne zwiększenie wydajności recyklingu tworzyw sztucznych ma również kluczowe znaczenie dla wspierania trwałego wzrostu gospodarczego, a także dla ochrony środowiska i zdrowia publicznego; wzywa wszystkie zainteresowane strony, aby potraktowały zakaz przywozu odpadów z tworzyw sztucznych wprowadzony niedawno przez Chiny jako okazję do inwestycji w zapobieganie powstawaniu odpadów z tworzyw sztucznych, w tym przez zachęcanie do ponownego użycia i projektowania produktów o zamkniętym cyklu życia, oraz do inwestycji w najnowocześniejsze punkty zbierania, sortowania i recyklingu w UE; uważa, że istotna jest wymiana najlepszych praktyk w tym zakresie, w szczególności dla MSP;
3. wyraża przekonanie, że strategia na rzecz tworzyw sztucznych powinna również posłużyć za dźwignię pobudzającą nowe, inteligentne, zrównoważone i oparte na obiegu zamkniętym modele działalności gospodarczej, produkcji i konsumpcji obejmujące cały łańcuch wartości, zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju ONZ nr 12 dotyczącym zrównoważonej konsumpcji i produkcji, a także posłużyć do internalizacji kosztów zewnętrznych; wzywa Komisję, aby w tym celu wspierała wyraźne powiązania między unijną polityką dotyczącą odpadów, chemikaliów i produktów, w tym poprzez opracowanie nietoksycznych cykli materiałowych zgodnie z 7. programem działań w zakresie środowiska;
4. wzywa Komisję do ustanowienia polityki na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki po roku 2020 w oparciu o mocny filar badań naukowych i innowacji oraz do zapewnienia dostępności niezbędnych środków na zobowiązania w nowych wieloletnich ramach finansowych (WRF); podkreśla w szczególności znaczenie badań naukowych dla rozwoju innowacyjnych rozwiązań i zrozumienia wpływu makro-, mikro- i nanoplastików na ekosystemy i zdrowie ludzi;
5. podkreśla różnorodność i bogactwo zastosowań tworzyw sztucznych i wskazuje, że wymaga to zatem przyjęcia specjalnego podejścia dla różnych łańcuchów wartości, często dostosowanego do konkretnego produktu, przewidującego zróżnicowany zestaw rozwiązań uwzględniających wpływ na środowisko, istniejące rozwiązania alternatywne, wymogi lokalne i regionalne oraz zapewniających zaspokojenie potrzeb funkcjonalnych;
6. podkreśla, że wspólne i skoordynowane działania wszystkich zainteresowanych stron w całym łańcuchu wartości, w tym konsumentów, są niezbędne, aby odnieść sukces i osiągnąć efekt korzystny dla gospodarki, środowiska i zdrowia;
7. podkreśla, że zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów jest wspólnym obowiązkiem, a przekształcenie ogólnego zaniepokojenia odpadami z tworzyw sztucznych w poczucie odpowiedzialności społecznej pozostaje ważnym wyzwaniem; podkreśla fakt, że kluczowe znaczenie ma w związku z tym rozwój nowych modeli konsumpcji w drodze pobudzania zmiany zachowań konsumentów; postuluje zwiększanie wiedzy konsumentów na temat wpływu zanieczyszczenia odpadami z tworzyw sztucznych, znaczenia, jakie ma zapobieganie powstawaniu odpadów i właściwe gospodarowanie odpadami, oraz na temat istniejących rozwiązań alternatywnych;

Od projektowania z myślą o recyklingu do projektowania z myślą o obiegu zamkniętym

8. wzywa właściwe organy państw członkowskich do zapewnienia pełnego i szybkiego wdrożenia i egzekwowania całego dorobku prawnego w dziedzinie produktów i odpadów; wskazuje, że w UE zbiera się jedynie 30 % odpadów z tworzyw sztucznych w celu poddania ich recyklingowi, co prowadzi do ogromnego marnotrawstwa zasobów; podkreśla, że po 2030 r. tworzywa sztuczne nie będą już przyjmowane na składowiskach, a państwa członkowskie muszą zarządzać swoimi odpadami z tworzyw sztucznych zgodnie z przepisami ustanowionymi w dyrektywie 2008/98/WE; przypomina, że państwa członkowskie powinny wykorzystywać instrumenty ekonomiczne i inne środki w celu stworzenia zachęt do stosowania hierarchii postępowania z odpadami; podkreśla, że selektywne zbieranie i punkty sortowania są ważne, gdyż umożliwiają wysokiej jakości recykling i większe wykorzystanie surowców wtórnych wysokiej jakości;
9. wzywa wszystkie zainteresowane podmioty z branży, by podjęły teraz konkretne działania, tak żeby najpóźniej do 2030 r. możliwe stało się ponowne użycie lub poddanie recyklingowi w opłacalny sposób wszelkich opakowań z tworzyw sztucznych, aby tożsamość wizerunkowa tych podmiotów była powiązana ze zrównoważonymi i opartymi na obiegu zamkniętym modelami gospodarczymi oraz by te podmioty wykorzystywały własną siłę marketingową do promowania i stymulowania zrównoważonych i opartych na obiegu zamkniętym wzorców konsumpcji; wzywa Komisję, aby monitorowała i oceniała rozwój sytuacji, propagowała najlepsze praktyki i weryfikowała twierdzenia dotyczących ekologiczności, tak aby uniknąć pseudoekologicznego marketingu;
10. uważa, że należy odpowiednio angażować i informować społeczeństwo obywatelskie, tak aby mogło ono domagać się od przemysłu dotrzymania zobowiązań i wypełnienia obowiązków;

Czwartek, 13 września 2018 r.

11. wzywa Komisję, by wypełniła obowiązek dokonania przeglądu i zaostreżenia zasadniczych wymogów dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych do 2020 r., z uwzględnieniem względnych właściwości różnych materiałów opakowaniowych na podstawie ocen cyklu życia, ze zwróceniem uwagi w szczególności na zapobieganie, oraz projektowania z myślą o obiegu zamkniętym; wzywa Komisję, by przedstawiła jasne, wykonalne i skuteczne wymogi, w tym dotyczące opakowań z tworzyw sztucznych nadających się do ponownego użycia i recyklingu w opłacalny sposób oraz dotyczące zbyt dużych opakowań;

12. wzywa Komisję, aby nadała zasadom zasobooszczędności i obiegu zamkniętego nadrzędny charakter, z uwzględnieniem ważnej roli, jaką mogą odgrywać materiały, produkty i systemy zgodne z zasadą obiegu zamkniętego, również w odniesieniu do elementów z tworzyw sztucznych innych niż opakowania; uważa, że cel ten można osiągnąć m.in. dzięki rozszerzonej odpowiedzialności producenta, opracowaniu norm produktów, prowadzeniu ocen cyklu życia, rozszerzeniu ram legislacyjnych dotyczących ekoprojektu na wszystkie główne grupy produktów z tworzyw sztucznych, przyjęciu przepisów dotyczących oznakowania ekologicznego oraz wdrożeniu metody odnoszącej się do śladu środowiskowego produktu;

Stworzenie prawdziwie jednolitego rynku tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu

13. zauważa, że istnieją różne powody niskiego poziomu wykorzystania tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu w UE, między innymi jest to skutek niskich cen paliw kopalnych, które wynikają częściowo z dotacji, braku zaufania i braku wysokiej jakości dostaw; podkreśla, że stabilny wewnętrzny rynek surowców wtórnych jest niezbędny do zapewnienia przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym; wzywa Komisję, aby zlikwidowała bariery stojące przed tym rynkiem i stworzyła równe warunki działania;

Normy jakości i weryfikacja

14. wzywa Komisję do szybkiego przedstawienia norm jakości w celu pozyskania zaufania i pobudzenia rynku wtórnych tworzyw sztucznych; wzywa Komisję, aby podczas opracowywania tych norm jakości, uwzględniła różne stopnie recyklingu stosownie do funkcjonalności poszczególnych produktów i jednocześnie zadbała o ochronę zdrowia publicznego, bezpieczeństwo żywności i ochronę środowiska; wzywa Komisję, aby zapewniła bezpieczne stosowanie materiałów pochodzących z recyklingu w materiałach przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz by stymulowała innowacje;

15. apeluje do Komisji, aby uwzględniała najlepsze praktyki w zakresie certyfikacji przez niezależne strony trzecie oraz zachęcała do certyfikacji materiałów pochodzących z recyklingu, gdyż weryfikacja ma kluczowe znaczenie dla pobudzenia zaufania branży i konsumentów do materiałów pochodzących z recyklingu;

Zawartość materiałów pochodzących z recyklingu

16. wzywa wszystkie podmioty z branży do przekształcenia złożonych publicznie zobowiązań do większego wykorzystywania tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu w oficjalne deklaracje oraz do realizacji konkretnych działań w tym zakresie;

17. wyraża przekonanie, że obowiązkowe przepisy w zakresie zawartości materiałów pochodzących z recyklingu mogą okazać się konieczne, aby pobudzić wykorzystywanie surowców wtórnych, o ile rynki materiałów pochodzących z recyklingu jeszcze nie funkcjonują; wzywa Komisję, aby rozważyła wprowadzenie wymogów dotyczących minimalnej zawartości surowców pochodzących z recyklingu dla określonych wyrobów z tworzyw sztucznych wprowadzanych na rynek UE, przy czym należy przestrzegać wymogów bezpieczeństwa żywności;

18. apeluje do państw członkowskich, aby rozważyły wprowadzenie obniżonej stawki podatku od wartości dodanej (VAT) na produkty zawierające materiały pochodzące z recyklingu;

Zamówienia publiczne wspomagające zamknięcie obiegu w gospodarce

19. podkreśla, że udzielanie zamówień publicznych jest podstawowym instrumentem w przejściu na gospodarkę o obiegu zamkniętym, gdyż jest w stanie pobudzać innowacje w modelach biznesowych i wspierać zasobooszczędne produkty i usługi; podkreśla rolę władz lokalnych i regionalnych w tym zakresie; wzywa Komisję, aby ustanowiła unijną sieć edukacyjną w zakresie zamówień publicznych wspomagających zamknięcie obiegu w gospodarce, która umożliwi korzystanie z doświadczeń zdobytych w ramach projektów pilotażowych; uważa, że takie działania dobrowolne mogą utorować drogę do stworzenia – na podstawie rzetelnej oceny wpływu – wiążących unijnych przepisów i kryteriów dotyczących zamówień publicznych wspomagających zamknięcie obiegu w gospodarce;

Czwartek, 13 września 2018 r.

20. wzywa państwa członkowskie, aby stopniowo likwidowały wszystkie niepożądane zachęty, które utrudniają osiągnięcie najwyższych możliwych poziomów recyklingu tworzyw sztucznych;

Interakcja między przepisami w zakresie chemikaliów i przepisami w zakresie odpadów

21. wzywa właściwe organy państw członkowskich do zoptymalizowania kontroli importowanych materiałów i produktów w celu zapewnienia i egzekwowania zgodności z prawodawstwem UE w dziedzinie chemikaliów i produktów;

22. zwraca uwagę na rezolucję Parlamentu Europejskiego w sprawie wdrażania pakietu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym: warianty podejścia do interakcji między przepisami w zakresie chemikaliów, produktów i odpadów;

Zapobieganie wytwarzaniu odpadów z tworzyw sztucznych

Tworzywa sztuczne jednorazowego użytku

23. zauważa, że nie istnieje panaceum na problem szkodliwego wpływu stosowania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku na środowisko, uważa zatem, że aby rozwiązać ten złożony problem, wymagane jest połączenie środków o charakterze dobrowolnym i regulacyjnym, a także zmiana świadomości, zachowań i udziału konsumentów;

24. odnotowuje działania podjęte już w niektórych państwach członkowskich i w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie szczególnych ram prawnych mających na celu ograniczenie wpływu niektórych wyrobów z tworzyw sztucznych na środowisko, w szczególności tworzyw sztucznych jednorazowego użytku; uważa, że wniosek ten powinien przyczynić się do znacznego zmniejszenia ilości odpadów morskich, z których ponad 80 % stanowią tworzywa sztuczne, a tym samym pomóc w realizacji celu agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 przewidującego zapobieganie wszelkim rodzajom zanieczyszczenia mórz i znaczne ich ograniczenie;

25. uważa, że te ramy powinny zapewniać właściwym organom państw członkowskich ambitny zestaw środków, który pozostaje w zgodzie z integralnością jednolitego rynku oraz umożliwia osiągnięcie wymiernego, pozytywnego wpływu na środowisko i wpływu społeczno-gospodarczego, a także oferuje konsumentom niezbędną funkcjonalność;

26. uznaje, że zmniejszenie i ograniczenie stosowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych może stwarzać możliwości dla zrównoważonych modeli biznesowych;

27. odnosi się do trwających prac w ramach zwykłej procedury ustawodawczej dotyczących niniejszego wniosku;

28. podkreśla, że istnieje wiele dróg umożliwiających osiągnięcie wysokich wskaźników selektywnego zbierania i recyklingu odpadów oraz ograniczenie ilości odpadów z tworzyw sztucznych, na przykład systemy rozszerzonej odpowiedzialności producenta przewidujące zróżnicowane opłaty, systemy zwrotu kaucji i zwiększenie świadomości publicznej; dostrzega zalety systemów działających w poszczególnych państwach członkowskich oraz możliwość wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi; podkreśla, że wybór określonego systemu pozostaje w gestii właściwego organu państwa członkowskiego;

29. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zgodnie z dyrektywą 94/62/WE państwa członkowskie są zobowiązane do ustanowienia do końca 2024 r. obowiązkowych systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta w odniesieniu do wszystkich opakowań, oraz wzywa Komisję, aby oceniła możliwości rozszerzenia tego obowiązku na inne produkty z tworzyw sztucznych zgodnie z art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE;

30. przyjmuje do wiadomości wniosek Komisji dotyczący systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (COM(2018)0325) zakładający wkład państw członkowskich obliczany na podstawie ilości odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi; podkreśla, że zamierzony efekt ewentualnego wkładu musi być spójny z hierarchią postępowania z odpadami; podkreśla w związku z tym, że priorytetem powinno być zapobieganie powstawaniu odpadów;

31. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania i przyłączenia się do międzynarodowej koalicji na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia torbami plastikowymi zawiązanej na COP 22 w Marrakeszu w listopadzie 2016 r.;

Czwartek, 13 września 2018 r.

32. uważa, że supermarkety odgrywają istotną rolę w ograniczaniu stosowania produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych w UE; przyjmuje z zadowoleniem takie inicjatywy jak alejki sklepowe bez tworzyw sztucznych, dzięki którym supermarkety mają możliwość testowania biomateriałów nadających się do kompostowania jako alternatywy dla opakowań z tworzyw sztucznych;

33. przyjmuje z zadowoleniem wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie portowych urzędów do odbioru odpadów ze statków (COM(2018)0033), którego celem jest istotne zmniejszenie ponoszonych przez rybaków obciążeń i kosztów wynikających z transportu narzędzi połowowych i odpadów z tworzyw sztucznych z powrotem do portu; podkreśla istotną rolę, jaką mogą odegrać rybacy, w szczególności zbierając odpady z tworzyw sztucznych z morza podczas działalności połowowej i przywożąc je do portu, gdzie zostają one objęte właściwą gospodarką odpadami; podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie powinny zachęcać do tego typu działań, tak aby rybacy nie byli obciążani opłatą za przetwarzanie tych odpadów;

34. ubolewa, że stosowanie art. 48 ust. 3 rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa, dotyczącego obowiązków w zakresie odzyskiwania i zgłaszania utraconych narzędzi połowowych, nie zostało ujęte w sprawozdaniu Komisji z oceny i wdrażania za rok 2017; podkreśla potrzebę dokonania szczegółowej oceny wdrożenia wymogów rozporządzenia w sprawie kontroli rybołówstwa w odniesieniu do narzędzi połowowych;

35. wzywa Komisję, państwa członkowskie i regiony do wspierania planów zbierania odpadów z morza z udziałem, w miarę możliwości, statków rybackich oraz do zorganizowania w portach punktów odbioru i unieszkodliwiania odpadów morskich oraz systemu recyklingu zużytych sieci; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby korzystały – w ścisłej współpracy z sektorem rybołówstwa – z zaleceń znajdujących się w dobrowolnych wytycznych FAO dotyczących oznakowania narzędzi połowowych do zwalczania połowów niezamierzonych;

36. wzywa Komisję, państwa członkowskie i regiony, aby poprawiły gromadzenie danych dotyczących tworzyw sztucznych w środowisku morskim dzięki ustanowieniu i wprowadzeniu obowiązkowego ogólnounijnego cyfrowego systemu zgłaszania narzędzi utraconych przez poszczególne statki rybackie, aby pomóc je odzyskiwać przy wykorzystaniu danych z regionalnych baz danych do wymiany informacji w europejskiej bazie danych zarządzanej przez Agencję Kontroli Rybołówstwa lub aby przekształciły system SafeSeaNet w przyjazny dla użytkownika, ogólnounijny system umożliwiający rybakom zgłaszanie utraconego sprzętu;

37. podkreśla, że państwa członkowskie muszą dołożyć większych starań, aby opracować strategie i plany mające na celu ograniczenie zjawiska porzucania narzędzi połowowych na morzu, na przykład za pomocą dotacji z EFMR, funduszy strukturalnych i środków europejskiej współpracy terytorialnej oraz przy niezbędnym aktywnym zaangażowaniu regionów;

Biopochodne tworzywa sztuczne, biodegradowalność i możliwość kompostowania

38. zdecydowanie popiera przedstawienie przez Komisję jasnych dodatkowych norm, zharmonizowanych zasad i definicji w zakresie zawartości biologicznej, biodegradowalności (jako właściwości, która jest niezależna od surowców) oraz możliwości kompostowania, aby rozwiązać błędne przekonania i nieporozumienia oraz dostarczyć konsumentom jasnych informacji;

39. podkreśla fakt, że wspieranie zrównoważonej biogospodarki może przyczynić się do zmniejszenia zależności Europy od importowanych surowców; podkreśla potencjalną rolę biopochodnych i biodegradowalnych tworzyw sztucznych, w przypadku gdy wykazano, że są one korzystne z punktu widzenia cyklu życia; uważa, że biodegradowalność należy oceniać w odpowiednich warunkach rzeczywistych;

40. podkreśla, że biodegradowalne i nadające się do kompostowania tworzywa sztuczne mogą wspomóc przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, lecz nie można ich uznawać za rozwiązanie problemu odpadów morskich, nie powinny też uzasadniać zbieżnego stosowania wyrobów jednorazowego użytku; wzywa w związku z tym Komisję, aby opracowała jasne kryteria dotyczące przydatnych zastosowań i produktów składających się z biodegradowalnych tworzyw sztucznych, w tym opakowań i zastosowań w rolnictwie; apeluje o dalsze inwestycje w prace badawczo-rozwojowe w tej dziedzinie; podkreśla, że z uwagi na właściwe gospodarowanie odpadami tworzywa sztuczne ulegające biodegradacji i nieulegające biodegradacji muszą być traktowane odmiennie;

41. podkreśla, że biopochodne tworzywa sztuczne mogą umożliwić częściowe zróżnicowanie surowców, i apeluje o dalsze inwestycje w prace badawczo-rozwojowe w tej dziedzinie; dostrzega istnienie innowacyjnych materiałów biologicznych, które są już dostępne na rynku; podkreśla potrzebę neutralnego i równego traktowania materiałów zastępczych;

Czwartek, 13 września 2018 r.

42. postuluje wprowadzenie w UE do 2020 r. całkowitego zakazu stosowania tworzyw ulegających degradacji utleniającej, ponieważ ten rodzaj tworzyw sztucznych nie ulega właściwej biodegradacji, nie nadaje się do kompostowania, wpływa niekorzystnie na recykling tradycyjnych tworzyw sztucznych i nie przynosi udowodnionych korzyści dla środowiska;

Mikrodrobiny plastiku

43. wzywa Komisję, aby do 2020 r. wprowadziła zakaz stosowania mikrodrobin plastiku w kosmetykach, produktach do pielęgnacji ciała, detergentach i środkach czystości; ponadto wzywa ECHA, aby oceniła i przygotowała, w stosownym przypadku, zakaz stosowania mikrodrobin plastiku celowo dodawanych do innych produktów, biorąc pod uwagę, czy dostępne są wykonalne rozwiązania alternatywne;

44. wzywa Komisję do ustanowienia minimalnych wymogów w prawodawstwie dotyczącym produktów, aby znacząco ograniczyć uwalnianie mikrodrobin plastiku u źródła, w szczególności w przypadku tekstyliów, opon, farb i niedopałków papierosów;

45. odnotowuje przykłady dobrych praktyk, jakimi są program Operation Clean Sweep oraz różne inicjatywy dotyczące ograniczenia do zera strat granulatu; wyraża przekonanie, że możliwe jest powielenie tych inicjatyw na szczeblu unijnym i ogólnosiwiatowym;

46. wzywa Komisję do zbadania źródeł, dystrybucji, przeznaczenia i skutków zarówno makro-, jak i mikrodrobin plastiku w kontekście oczyszczania ścieków i zarządzania wodami opadowymi w ramach przeprowadzanej obecnie oceny adekwatności ramowej dyrektywy wodnej i dyrektywy powodziowej; wzywa ponadto właściwe organy państw członkowskich i Komisję, aby dopilnowały pełnego wdrożenia i egzekwowania przepisów dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych oraz dyrektywy ramowej w sprawie strategii morskiej; dodatkowo apeluje do Komisji, aby wspierała badania w zakresie technologii oczyszczania osadów ściekowych i uzdatniania wody;

Badania naukowe i innowacje

47. przyjmuje z zadowoleniem oświadczenie Komisji, że dodatkowa kwota w wysokości 100 mln EUR zostanie zainwestowana w ramach programu „Horyzont 2020” w pobudzanie inwestycji w rozwiązania sprzyjające oszczędności zasobów i opierające się na obiegu zamkniętym, takie jak możliwości zapobiegania i opcje projektowe, dywersyfikacja surowców i innowacyjne technologie recyklingu, np. recykling molekularny i chemiczny, oraz doskonalenie recyklingu mechanicznego; podkreśla innowacyjny potencjał przedsiębiorstw typu start-up pod tym względem; popiera ustanowienie strategicznego planu badań i innowacji w zakresie obiegu zamkniętego materiałów, ze szczególnym uwzględnieniem tworzyw sztucznych i materiałów zawierających tworzywa sztuczne – poza opakowaniami – aby odpowiednio ukierunkować przyszłe decyzje w sprawie finansowania w ramach „Horyzont Europa”; zauważa, że w celu zwiększenia inwestycji sektora prywatnego konieczne będzie odpowiednie finansowanie; podkreśla, że partnerstwa publiczno-prywatne mogą przyczynić się do przyspieszenia przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;

48. podkreśla duże możliwości powiązania agendy cyfrowej i programu na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym; podkreśla potrzebę zniesienia barier regulacyjnych dla innowacji oraz wzywa Komisję, aby zbadała możliwości zawarcia przez UE porozumień na rzecz innowacji, spójnych z dążeniem do osiągnięcia celów określonych w strategii dotyczącej tworzyw sztucznych i szerzej rozumianym programie na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym;

49. wzywa Komisję, państwa członkowskie i regiony, aby wspierały korzystanie z innowacyjnych narzędzi połowowych przez zachęcanie rybaków do wymiany starych sieci i wyposażanie obecnie posiadanych w urządzenia śledzące i czujniki połączone z aplikacjami na smartfony, chipy identyfikacji radiowej i okrętowe urządzenia śledzące, tak aby kapitanowie statków mogli lepiej monitorować sieci i w razie potrzeby je wydobyć; docenia rolę, jaką technologia może odgrywać w zapobieganiu przedostawaniu się odpadów z tworzyw sztucznych do morza;

Czwartek, 13 września 2018 r.

50. postuluje, aby „Horyzont Europa” obejmował „misję na rzecz oceanów wolnych od tworzyw sztucznych” w celu wykorzystania innowacji do ograniczenia ilości tworzyw sztucznych wprowadzanych do środowiska morskiego oraz zbierania tworzyw sztucznych obecnych w oceanach; ponawia swoje apele dotyczące przeciwdziałania odpadom morskim (w tym zapobiegania, zwiększania wiedzy o oceanach, podnoszenia świadomości na temat wyzwań środowiskowych związanych z zanieczyszczeniem tworzywami sztucznymi i innymi formami odpadów morskich oraz kampanii na rzecz sprzątania, takich jak wylawianie odpadów i sprzątanie plaż), o czym mowa we wspólnym komunikacie Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 10 listopada 2016 r. pt. „Międzynarodowe zarządzanie oceanami – program działań na rzecz przyszłości oceanów” (JOIN(2016)0049); wzywa decydentów politycznych, zainteresowane strony i ekspertów do dialogu politycznego na szczeblu UE na temat odpadów morskich;

Działania w skali globalnej

51. wzywa UE, aby odegrała proaktywną rolę w opracowaniu ogólnoświatowego protokołu dotyczącego tworzyw sztucznych oraz aby zapewniła możliwości zintegrowanego i przejrzystego monitorowania rozmaitych zobowiązań podjętych zarówno na szczeblu UE, jak i na szczeblu globalnym; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby przyjęły aktywną przywódczą rolę w grupie roboczej ustanowionej przez Zgromadzenie ONZ ds. Ochrony Środowiska w grudniu 2017 r., której celem jest opracowanie międzynarodowych działań na rzecz zwalczania odpadów morskich z tworzyw sztucznych oraz mikrodrobin plastiku; podkreśla, że problemy zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi i zdolności w zakresie gospodarowania odpadami muszą stanowić część unijnych ram polityki zewnętrznej, z uwagi na to, że znaczna część odpadów z tworzyw sztucznych w oceanach pochodzi z krajów Azji i Afryki;

52. wzywa wszystkie instytucje UE, aby wspólnie z unijnym systemem ekozarządzania i audytu skoncentrowały się na zapobieganiu, kontroli wewnętrznych przepisów dotyczących zamówień publicznych i praktykach gospodarowania odpadami z tworzyw sztucznych oraz aby znacznie zmniejszyły ilość wytwarzanych przez nie odpadów z tworzyw sztucznych, w szczególności w wyniku zastąpienia, zmniejszenia i ograniczenia stosowania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku;

o

o o

53. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.
